

ABONAMENTUL

Pe un an . 24 Cor.
Pe jum. an . 12 "
Pe o lună . 2 "

Nrul de Duminică

Pe un an . 4 Cor.
Pentru România și
America . 10 Cor.

Nrul de zi pentru Ro-
mania și străinătate pe
an 40 franci.

TRIBUNA

REDACȚIA
și ADMINISTRAȚIA
Miksa utca 2—3.

INSERTIUNILE
se primesc la adminis-
trație.

Manuscripte nu se îna-
poiază.

Telefon pentru oraș și
comitat 502.

O propunere în chestia școalelor pedagogice.

Dela un fruntaș din Bănat primim aceste rânduri despre chestiunea contopirii școalelor pedagogice:

La ce omul nu vine din inițiativa sa, îl împinge cu timpul nevoia; stăm adecă naintea necesității de-a îmbina teologia și pedagogia din Arad cu cea din Caransebeș, într'un institut comun pentru amândouă diecezele; această necesitate răsare de acolo, că fiecare dieceză e prea slabă materialmente ca să-și susțină independent teologia și pedagogia sa în condițiunile puse de guvern, iar cu un institut comun amândouă diecezele cu puteri unite pot satisface toate pretențiunile.

Statul urcă condițiunile, în cari pretinde să fie aranjat un institut cultural, și dacă susținătorul acelui institut nu corespunde condițiunilor puse din partea statului, acesta amenință cu închiderea institutului; în acest stadiu am ajuns noi astăzi cu pedagogiile noastre confesionale, și mâine-poimâne vom ajunge și cu teologiile, pentru că sub dreptul de supraveghiere puterea de stat se năzuiește a se amesteca în afacerile interne ale autonomiei bisericești.

Având noi acum a organiza pedagogiile noastre confesionale conform condițiunilor puse din partea statului, mintea și conștiința noastră ne dictează, că acest obiect e atât de însemnat pentru noi românii gr. or. ai

diecezei Aradului și Caransebeșului, încât nu ni-e permis al trăgăna cu anii, cum am trăgănat alte afaceri ponderoase, până când am fost surprinși de împrejurări neplăcute.

Sinodul diecezan din Arad s'a și ocupat în anul acesta cu afacerea îmbinării pedagogiei din Arad cu cea din Caransebeș, dovedind învoirea la o îmbinare și la crearea unui institut pedagogic comun pentru amândouă diecezele, lăsând neatinsă întrebarea îmbinării teologiilor, pentru că unele persoane dătătoare de ton sunt de părerea că fiecare episcop să-și crească singur preoțimea sa.

Dieceza Caransebeșului din lipsa de mijloace materiale e decisă să-și închidă pedagogia, zicând o persoană de însemnătate de acolo: »noi nu îmbinăm, noi închidem«.

S'a mai ivit o părere, că adecă toate trei diecezele gr. or. române să înființeze o academie teologică pentru întreaga mitropolie gr. or. română din Ungaria spre scopul, că o parte a preoțimei, adecă cea urbană să capete o instrucțiune și educațiune superioară, iar cealaltă parte, adecă cea rurală, să fie pregătită în condițiuni mai modeste cu mai puțină jertfă materială.

În tot locul acum chestia susținerii instituțiilor culturale e chestie de bani, — fără bani nu poți face cultură — iar fără cultură națională te înghit alte neamuri; — nimic nu durează etern, — și în Egipt numai 7 ani a durat foamea, — în viața

popoarelor e continuă schimbarea, toate trebuie să aibă odată capăt; — doară și împrejurările actuale vitrege pentru cultura noastră națională nu vor dura până e lumea; mizerabil soldat e acela, care la ivirea pericolului lapadă arma și fuge; deci ni se impune datoria ca cu toate puterile să ne păstrăm și susținem instituțiunile noastre culturale, ori de care categorie ar fi, cu jertfa și tenacitatea, ce se cere dela un popor, care voiește să trăiască și să-și păstreze cultura sa națională.

Dacă noi acum în acest timp greu am ceda poziție după poziție, urmașii noștri vor avea drept să zică, că noi am fost oameni slabi.

Diecezele Aradului și a Caransebeșului nici n'au avut lipsă, fiecare de teologie și pedagogie separată; archidieceza e aproape atât de mare, ca dieceza Aradului și cea a Caransebeșului laolaltă, și are destul cu o teologie și o pedagogie; prin urmare și diecezele Aradului și a Caransebeșului laolaltă ar avea destul cu o teologie și o pedagogie comună, adecă cu un seminar și un internat comun, susținut de amândouă diecezele în proporțiunea contingentului de tinerime, de care are nevoie fiecare dieceză pentru prevederea parochiilor și a școlilor sale; acest institut comun apoi să fie astfel organizat și întocmit ca să stea la nivel egal cu asemenea instituțiuni culturale la alte neamuri și confesiuni; preoțimea și învățătorimea noastră să nu stea îndărătul preoțimei și învățătorimei altor neamuri și altor confesiuni.

FOIȚA ZIARULUI «TRIBUNA».

O amintire despre Doamna Elena.

Pe Doamna Elena am văzut-o în zilele serbărilor amintitoare ale unirii. Intovărășiam două studente ale universității din București care veniau să-și înfățișeze o adresă de omagiu din partea colegelor lor.

Casa ei o dăruise Doamna d-lui Teodor Rosetti, atunci când ea se hotărîse a părăsi țara. Intorcându-se — nu știu de ce plecase, dar se întorsese de dor, — ea primi găzduirea unei familii bogate din Piatra-Neamț, care-i puse la dispoziție o căsuță curată și veselă, în care ai fi crezut mai degrabă că se sălășuiește primăvara unei familii de funcționari săraci, decât că în ea se adăpostește aceia care a fost Doamna țării.

Multă simplitate și la primirea de cătră personalul străin care încunajura pe Măria Sa. Și multă cuviință rezervată, multă liniște rece. Mi se părea că întru într'un cavou și că dincolo de ușa închisă, în odaia pe care o'prevedeam tăcută și înghețată, voiu găsi o umbră din acelea care multă vreme încă flutură în jurul mormintelor mari, fără plâns, fără glas.

Și nu, în aceia odăiță neagră, în care se deslușia, în fundul unui fotoliu, dintr'o săracă rochie de doliu veșnic, sub un cauc de călugăriță acoperit cu un vâl simplu de lână, o figură mărunțică, săpată fin în fildes palid, — în odaia aceia era o viață care știa, cetia, afla, care unia cunoștința întreagă a trecutului cu conștiința desăvârșită a celor de astăzi, era o cuge-

tare sigură și cuminte, era o inimă care bătea pentru tot ce e nobil și ochi în care nu secase izvorul lacrimilor acelora care țin vii durerile cele mari, ascunse de lume, pe care ele n'o privesc.

Când una din cele două fete îi ceti, cu emoția ce și-o poate închipui oricine, rândurile din închinare, Doamna se ridică, sprijinindu-se greu pe bițele mâni bătrâne, care făcuseră odată atâta bine și care tremurau slăbite în mânecile de lână grea. O vedeam acum bine: era o femeie micuță de stat, foarte delicată, pe care o simțiai însă că putuse sta odinioară alături de un domn, — și ce domn.

Îndrăznii a mă uita în ochii ei, — mari, luminoși, adânci în vechile portrete, care răzimaiu de fotoliul scump, stema țării. În orbitele adânc săpate, pline afund de o umbră tristă, ochiul rămăsese, în liniștea lui împăcată, viu și puternic, une-ori cu căutătura stăpânitoare, alte-ori înduioșat, bun, plin de binecuvântare.

Cât se auzi pomenindu-se numele și faptele aceuia pentru care avuse toată iubirea femeii și o iertare pe care puține o pot da, acest ochiu privi undeva, departe, unde mergea și gândul tuturor celor de față. Apoi, în arcuitura de jos a orbitei adânci, o lacrimă mare se strecură încet. După patruzeci de ani ea putea să plângă încă pentru dânsul.

Și vorbi, cu un glas care n'avea îndoieli și zăboviri și în care slăbiciunea punea doar un ritm încet, care te făcea să simți că acestea nu sunt vorbe ca ale tuturor celorlalți oameni, că e într'insele ceva material, aș zice aproape suprana-

tural, ca în tot ce privia pe această femeie de mult ieșită din rândurile grăbite, zgomotoase, pătimeșe și vulgare ale oamenilor.

Și, în felul ei de-a vorbi, știa să amestece două elemente care nu mai merg împreună azi, dar care prin unirea lor făceau și marele farmec al elocvenței marelui ei soț: cea mai desăvârșită simplitate și cea mai autentică maiestate.

Când cetirea adresei se isprăvi, auzii aceste cuvinte de mulțămire, pe care le întovărășia un adevărat gest de suverană:

»Să trăiască România tânără!«

Nu venisem să întreb, și eram bucuros că Doamna însăși întreba despre tot ce poate interesa pe o româncă de o înaltă cultură, de o distinsă experiență, și care și iubește adânc țara.

Despre ce a vorbit, răspunzând, întregind, îndreptând? Despre ce n'a vorbit, în aceiași exprimare sigură și simplă, pe care o întrepuau afirmări pasionate, care scuturau tot trupul șubred, inviind în el măreția celor câțiva ani neuitați.

A vorbit despre biserica țării sale, despre marele Veniamin care știu să înlătore pretențiile unui Mihai Sturdza și să părăsească un scaun pe care nu-l putea apăra, fiind și un sfânt și un luptător pentru lege. A vorbit despre lipsa de mângâiere creștinească a celor săraci, despre proeții aceia cari lasă mortul în drum, dacă li-se oferă plată prea mică, și despre pedeapsa pe care a dat-o Vodă-Cuza unuia pe care-l prinsese asupra faptului.

A vorbit despre țărani, despre durerea cea mare pe care a simțit-o când »un partid liberal a ve-

Aceasta modalitate o socot cea mai sănătoasă pentru aranjarea chestiei teologilor și pedagogilor noastre confesionale.

Dela început a fost un pas greșit că Caransebeșul și-a deschis teologie și pedagogie separată, pentru că în timpurile mai favorabile n'a fost în stare să-și creieze fonduri pentru asigurarea susținerii sigure.

Păreră, că fiecare episcop să-și crească preoțimea sa, numai atunci ar avea senz, dacă fiecare dieceză ar avea fonduri suficiente spre acest scop, altcum n'are senz; e numai sărăcie cu fudulie; experiența ne învață că au fost și episcopi, cari nu cu mare scrupulozitate s'au îngrijit de creșterea preoțimei lor; sigur că preoțimea lor ar fi căpătat în alt loc, mai strict și mai scrupulos, mai bună creștere.

Tot așa de greșită e și păreră, că să înființăm o academie teologică și să împărțim pregătirea preoțimei noastre în două categorii, una superioară și în alta inferioară; — deja nainte cu o jumătate de secol a trecut timpul »moralistilor« (preoți simpli); acum la toate popoarele culte, de cari trebuie să ne ținem și noi, preoțimea stă pe un nivel cultural egal, ori unde ar fi aplicată, și în cel mai mic colț de țară trebuie acum preotul să fie om cult, om luminat, ca el prin puterea sa culturală să poată influența în mod luminător și educător asupra credincioșilor bisericii sale, trebuie însă să ne îngrijim de existența preotului, dacă pretindem dela el servicii bune.

Aceia, cari pe cariera preoțească voiesc să-și câștige cunoștințe extraordinare, meargă la universități, diecezele au stipendii la dispozițiune.

Acum pe baza lungei experiențe trebuie să observ, că pe oricare carieră de științe umanistice, de cari se ține și știința teologică și cea pedagogică, creștere bună, cunoaștere de lume, vederi largi, maniere urbane, lustru social, numai în centre culturale, în orașe mari să poate câștiga; aici

nit la guvern prin valorile de sânge ale țărânimii liberate de Cuza-Vodă», despre iarna grea pe care o duc cei sărmani, despre lipsa de nutreț, despre primejdia ce ar putea veni în primăvară din această stare de suferință. A stăruit asupra nevoii unei gospodării nouă și bune pentru adevărata înălțare a acestui popor. Și avea amănunte de bună gospodărie asupra culturii prunilor, asupra »povidlei«...

A vorbit despre un singur dușman, despre care, fără o ipocrisie de care un astfel de suflet e incapabil, spusese că l'a uitat și că nu-i pare rău de nenorocirea lui.

Firește, a pomenit, de mai multe-ori, pe Domnul unirii. Il înfățișa ca pe un om lipsit de toată iubirea pentru pompă, simplu ca orice om de rând dintre supușii săi, nu, mai simplu, mult mai simplu, străbătând stradele, pierdut în mulțime.

— Și-i ziceam une-ori... Stă și se oprește, căutând cuvântul: »Măria Ta«, i-se pare prea solemn, că nu-i zicea astfel. Nu, să spuie cum îi spunea: — Și-i ziceam uneori: Omule, de ce nu te păzești? Se găsește poate vre-un nebun care să tragă asupra ta. Dar el dădea din umeri, lui nu-i păsa...

— Și cărmuirea era grea pentru dânsul, nu ca pentru alții cari se trezesc de-odată mari și cărona toți li-se închină. Că, vezi d-ta, el avea cunoștinți, rudeni, prieteni. Și oricum, nu putea să se poarte cu dânsii numai ca Domn.

Stătu pe gânduri. Apoi aminti pe regele și regina Italiei, ducând iubirea și mila lor la Messina, cea mai nenorocită dintre cetăți.

tineretul învață dela lumea mare, dela lumea cultă.

Ca să avem un plan de acțiune, eu cred necesar că consistoriile din Arad și din Caransebeș neamănat să exmită câte o comisiune de 3 membri, cari comisiuni în ședință comună, încă acum în decursul anului școlastic să stabilească, iar consistoriile în mod provizoriu până la aprobarea sinoadelor să accepteze modalitățile de îmbinare și susținere a pedagogilor din Arad și Caransebeș într'un institut pedagogic comun în Arad; acestea comisiuni au să stabilească în mod provizoriu și proporțiunea în care ar avea fiecare dieceză să contribuie la susținerea acestui institut comun; în ăst mod cu începutul anului școlastic de toamnă pedagogia comună ar începe a funcționa.

De învățători confesionali avem lipsă, pentru că trebuie încă să susținem școalele confesionale.

Deci să îmbinăm și nu să închidem, ca urmașii să nu zică că am fost oameni slabi, ce îmbinăm, putem la timpuri favorabile iară desbina, dacă închidem, situația în viitor se poate agrava.

Un pedagog.

Un ordin nemeritat. Citim în ziarele din București că M. Sa regele Carol I a acordat »Coroana României« în gradul de comandor contelui Paul Szapáry, fost guvernator al orașului Fiume, fondator și președintele societății »La Commemorative« din Paris, pentru serviciile ce numita societate a adus României prin baterea medaliilor și plachetelor românești.

Știm însă că contele Paul Szapáry este identic cu faimosul conte Szapáry fost guvernator al orașului Fiume și autorul încercării de a mitui opoziția ungurească în vara anului 1903 sub ministrul-președinte Khuen-Héderváry. El oferise atunci deputatului Papp Zoltán suma de 10.000 de cor. spre a părăsi obstrucția contra guvernului. Contele Szapáry este deci un om pătat politiceste și guvernul român trebuia să fie mai

— Și știi de ce o făcea aceasta? Pentru că era om al pământului aceluia.

Tăcu o clipă și adânc mișcați, tăcurăm cu toții.

Altfel primea puterea care vine dela Dumnezeu, și fără pretenție, dar fără scădere, ea întreținea legături bune cu o curte nouă, care uneori își aducea aminte de dânsa și o căuta prin telegrame oficioase, în liniștea ei resignată.

I-s'a părut odată că aș fi atins păcatul lui, care a fost durerea ei și atunci îmi tăie cuvântul și început, dureros, o frasă care trebuia să-l apere și pe care mă grăbii s'o împiedic.

Și a mai spus altele pe care le țin pentru mângâierea și îmbărbătarea mea în luptă, precum țin cu sfințenie rândurile dictate de dânsa și iscălite cu mâna ei tremurătoare, în care, ca amintire pentru o intervenție în vederea serbării după cuviință a semicentenarului unirii, le dădea binecuvântarea ei de octogenară și de Doamnă, copiilor mei.

Așa am cunoscut o clipă, o lună de zile înaintea bolii care a răpus-o, pe soția lui Alexandru Ioan I-ul, pe Doamna Elena a României.

Am crezut că nu am dreptul să mă opresc dela comunicarea acestei amintiri.

(»Neamul românesc literar.«) N. Iorga.

precaut în alegerea persoanelor cărora conferă înalta distincțiune a »Coroanei României«.

— **Alegerea dela Pressburg.** În cercul electoral II al orașului Pressburg ieri a fost alegere de deputat. Cei doi candidați au fost kossuthistul Bartal György și socialistul Paul Wittich. Cu sistemul electoral de azi acesta din urmă firește nu putea nădăjdui să fie ales. Raportul voturilor a fost de 429 (Bartal) și 14 (Wittich). Cu toate acestea partidul socialist a dat o pildă de energie și acțiune folosind și cea mai mică ocaziune de a agita pentru ideile sale.

Românii din Vârșeț.

Dintre centrele române bânățene, cel mai primejdut este Vârșețul. Românii stau acolo ca o insulă isbită de valorile ierarhiei sârbești, care prin episcopia sa puternică este aproape să ne desființeze bisericeste — prin urmare și naționalicește — iar pe teren economic românii au să țină piept cu șvabii bogăți și splendid situați.

Iar noi până acum nici biserică nu avem în Vârșeț și e primejdie că dacă nu se face încurând, nu o să mai fie cu putință a recâștiga pe cei trecuți la sârbi ori a ține pe cei cari mai au conștiință națională.

În coloanele »Tribunei« s'a arătat, că deodată cu alegerea părintelui Traian Oprea de protopop, în Vârșeț a început o nouă viață românească. Românii s'au organizat în vederea luptei grele ce trebuie să poarte și în ziua instalării noului protopop au pus și baza unui fond pentru clădirea bisericii. Cu pildă a premers însuși noul ales, iar în jurul său s'au grupat toți: săraci și bogăți, care cu cât a putut. Așa că s'a strâns o sumă frumoasă, depusă la bancă.

Nu este însă atâta, cât să se ajungă pentru realizarea frumosului și importantului plan. Mai ales că mare parte dintre listele de colectare, ce s'au lansat în toate părțile, n'au fost retrimise nici până azi.

Comitetul, compus din fruntașii de acolo, face apel și ne asociem și noi, rugând pe toți câți au primit apel și listă de colectare, să binevoiască a înapoia lista. Se înțelege, cu rezultat cât mai mulțumitor. În deosebi sunt rugate băncile române să dăruiască pentru acest nobil scop, care nu este numai de interes local, ci *general*, căci toți românii trebuie să dorească și să contribuie la întărirea acestui centru românesc din sudul Bănățului.

Cei din Vârșeț și jur nu numai au contribuit din răspuțeri la crearea fondului bisericesc, dar s'au mai angajat și la susținerea pentru totdeauna a parohiei înființate. Frații de pretutindeni să-i ajute ca neîntârziat să se poată începe lucrarea de salvare a românilor, osândiți de soarte a lupta cu valorile străine ce-i încunjură.

Scrisoare din Paris.

Greva poștarilor. — Monumentele. — Nemeritorii și »comitetele de inițiativă«. — În memoria lui Coquelin. — O seară de repetiție la teatrul Châtelet. — Dansatoarele rusești. — »Pentru străini«.

Vreme proastă. Când plouă, Parisul pare oraș de cerșitori. Dealtfel, toate orașele par de cerșitori, când plouă. În aier e ceva de decepție, de zolvare. O mulțime de calamități se abat asupra capitalei. Întâi ploaia. Apoi, agitațiile socialiste și

intre altele, una mare: greva poștarilor. Pentru a doua oară, de două luni încoace, nemulțămiiții își pun în grevă.

Se adună în cafenele, în meetinguri de protestare la Hipodrom. Dela parter, până în fundul amfiteatrului, locurile sunt pline. Și toți sunt funcționari d'ei poștelor: »amplioiați« și »amplioiate«, telefoniste, agenți, subtașeni, ajutoari de subtașeni, secretari de ajutoari de subtașeni etc.

Ei au declarat greva generală. Ministrul de războiu și guvernatorul militar al Parisului, au luat măsuri, în vederea turburărilor pe cari le-ar provoca această grevă.

În primul rând, sunt măsurile de protecțiune pentru asigurarea unor anumite depozite de arme, de muniții și de aprovizionamente; apoi, instrucțiunile date pentru reprimarea oricărei tentative de turburări grave din partea greviștilor și altele.

...Deocamdată, rămăserăm fără poștari, — și nu știu dacă scrisoarea asta va ajunge acum, ori peste o lună, în redacția »Tribunei«...

Franța, care stă în fruntea țărilor civilizate și care a întrebuițat, cea dintâi, telegrafia fără fir, dă acum — tot ea cea dintâi — o nouă invenție: poștă fără poștari...

Sindicatul greviștilor rivalizează cu acela al ridicătorilor de statui. Trăim în vremea comitetelor de inițiativă. Fiecare cucoană din lumea mare, fiecare bogătaș care n'are ce face cu vremea, fac liste de subscripții pentru ridicarea monumentului cutărui mare scriitor, pictor, om de stat.

Duminecă, se inaugurează statuia lui Jules Verne, cunoscutul romancier popular. Vor veni apoi rând pe rând, statuile lui Beethoven, a savantului Berthelot, a scriitorului Barbey d'Aurevilly, a polonezului Adam Mickiewicz, a poezilor Caille Mendès, Sully Prudhomme și François Coppée, a dramaturgului Victorien Sardou...

Mulțămiița pioasei grabe a ridicătorilor de statui, cei pe cari i-am admirat și i-am iubit odinioară, nu vor mai muri. Moartea lor va fi o simplă despărțire, căci îi vom vedea în marmură sau bronz la colțul străzilor, în grădinile publice, și vom fi sinceri laudându-le fața întinerită, — monumentele sunt totdeauna mai tinere decât răposatul.

Odinioară, despărțirile erau mult mai lungi. Ba erau chiar pentru vecii-vecilor. Puteai foarte bine să zici »Adio!« ilustrului mort petrecut la locul său cel din urmă. Mai târziu, morții începură să se reîntoarcă, — dar cu zeci de ani în urmă, când generația lor se stinsese cu totul. Candidații la nemurire așteptau ceva mai mult odinioară. Astăzi însă, toate merg cu automobilul. N'a apucat bine să moară omul, — și primăria îi botează o stradă cu numele său. O stradă, — cum se nimerește: mai lungă ori mai scurtă, mai largă ori mai îngustă, — cum a fost și răposatul. Morții nu sunt susceptibili. Cu viii însă, se întâmplă contrariul: dacă botezi cu numele lor o stradă care nu le convine, fac scandal. Un pictor ilustru a primit într-o zi o delegație care-i vestea că o stradă a fost botezată cu numele său. Ilustrul mulțămii cu foarte mare răceală.

— De ce? l-a întrebat un prieten...

— Nu înțelegi că asta a fost făcută inadins?

— Cum așa?

— Ca să nu-mi am bulevardul după moarte!... răspunse pictorul ilustru, rănit în mândria lui de om care visează bulevarde...

Fiindcă nu e obiceiul ca să se boteze străzile cu nume de actori sau să se ridice acestora statui, — și fiindcă un mare mort își cere imortalizarea, d-na Edmond Rostand, soția celeb. ului autor dramatic, a hotărât să dea un omagiu mișcător, memoriei lui Coquelin, neuitatul Cyrano.

Subt generoasa ei inițiativă, se prepară un album în care vor fi adunate toate reproducțiile în fac-simile colorate, ale pânzelor făcute de maiestri pictori, și cari reprezintă pe Coquelin în diferite

momente ale carierei sale, în creațiunile sale celebre.

Edmond Rostand a scris, pentru acest album, o prefață în versuri.

Albumul va fi foarte luxos și foarte scump, și nu se va trage decât în 500 de exemplare.

Ce zici, părinte Popovici din Sibiel, ne abonăm?

Teatrul Châtelet e cel mai mare teatru din Paris și unul dintre puținele teatre uriașe, din lumea întreagă. La Châtelet se joacă două sau cel mult trei piese pe an, fiindcă montarea uneia costă câteva sute de mii de franci. De obicei, se dau aici drame senzaționale, feerii pentru popor și pentru străini. Se aleg de pildă, aventurile unui bandit sau ale unui detectiv celebru și se joacă într-o bogăție de decoruri, cu o varietate de surprize scenice numai pomenite. Țări exotice, cu peisagii și animale de acolo, oameni din alte continente, urși albi și șerpi vin pe scenă. Vapoare mari fac explozie, și chiar un aeroplan plutește în infinit deasupra orașului plin de lumini, răpește o fată urcată pe coperiș, apoi dispare iar, în cercuri leneșe, în orizontul albastru al nopții.

De câteva săptămâni, reprezentațiile dela Châtelet au încetat. Se fac pregătiri — reparații și repetiții — în vederea reprezentațiilor de operă ale trupelor rusești din Petersburg și Moscova, — întrunite vara asta la Paris.

În lumina cenușie, misterioasă, a câtorva lămpi de pe scenă, se fac pregătirile. Aici, se repară un decor; la dreapta, un tâmplar bate cuie. Dincolo, ciocănașele neastâmpărate ale tapițerilor toacă în plușul roș al canapelelor. Lemnul geme, scârțâie, fierul țâcăne, — dar în acest tumult desordonat, în această lumină fără strălucire, e poezie multă și multe raze: dansatoarele.

Au venit toate astăzi la teatru. Cele din Petersburg nu s'au văzut demult cu cele din Moscova, de mult, decând erau împreună la școala de dans.

Se întâlnesc acum printre culise, se miră, se strâng în brațe, se sărută, își spun taine, își răscolesc amintirile.

Bărbați el-ganți se învârtesc în jurul lor, se apropie și ei, cu un surâs grațios pe buze, se răsucesc, se îndoaie în fața băterinelor, și le salută cu acea distinsă închinare, care înlocuiește acum sărutarea de mână...

...Încet-încet, minuni'e încep să piară. Una după alta, dansatoarele dispar. Scena se goleşte. Și odată cu ele, pier și razele. Aceiași lumină posomorâfă se așterne peste toate lucrurile. Umbre șterse colindă printre culise. Balerinele și-au ascuns umerii în mantale, se reîntorc pe scenă și vorbesc... vorbesc... de ce? De Parisul ăsta care le minunează, le leagă și le înspăimântă. Ce au văzut până-acum? Una a văzut o maimuță faimoasă; alta, a vizitat o mulțime de cabarete... cealaltă, fire mai poetică, s'a dus la Versailles, să viseze în mijlocul tăcerii maiestose a palatului, a parcului unde mor atâtea amintiri.

...Și toate, curioase, neastâmpărate, vorbesc în șoapte, legănându-se în ritmul dansului de mâine seară...

Traduc, fără comentarii, următorul anunț teatral, publicat în mai toate foile pariziene:

»Teatrul Grand-Guignol a devenit locul de întâlnire al tuturor străinilor, cari trec prin Paris: ei sunt atrași acolo de un spectacol al cărui punct culminant e *Grande mort*, o piesă a cărei acțiune se petrece în regiunile misterioase ale Indiei, nimicite de ciumă: desnodământul, cu aparițiunea pe scenă a unui ciumat este unul dintre cele mai teribile din câte s'au pomenit«.

Paris, 11 Mai.

Tristan.

Ziua de 3 Mai în București.

Pe când noi cei din țara lui Iancu și Bărnăț nu am putut sărbători în mod demn amintirea zilei de 3/16 Mai și a bărbaților al căror nume e legat de acele evenimente, în București au avut loc mai multe serbări în amintirea acestei zile.

Ziarele din București au serbat în articole pline de simțire aniversara zilei de 3 Mai. Mai ales ziarul »Minerva« a adus un frumos prinos eroilor noștri naționali din 48, consacându-le un număr deosebit, aducând portretele și biografiile lui Avram Iancu, Gheorghe Bariț, episcopii Șaguna și Șulț, Simeon Balint, Axente Sever, Vasile Moldovan, Simeon Bărnăț, Andrei Murășan.

Iată și serbările ce s'au dat:

Serbarea dela Eforie în București.

Societatea »Viitorul« a muncitorilor români din Transilvania stabiliți în țară a organizat o frumoasă serbare în amintirea zilei de 3 Mai pe care am amintit-o și noi. Serbarea a avut loc la Eforie sub patronajul d. lui G. Coșbuc și C. Mille. Serbarea s'a început printr'o cuvântare ocazională rostită de d. I. U. Soricu, publicist, care a arătat însemnătatea zilei de 3 Mai pentru românism în general și pentru românii din Ardeal în special. D-sa a spus că aceasta este sărbătoarea nu a revoluției, ci a ideii de care s'a condus generația dela 48, iar prin faptul că sărbătorim această dată dovedim că ideea ne este și azi scumpă. D. Soricu a terminat spunând publicului din sală, compus numai din ardeleni, să păstreze cu sfințenie jurământul depus de cei 40.000 de români pe câmpiile Blajului. D. I. Dordea, elev al conservatorului a declamat balada »Blestemul cântărețului«. Au urmat apoi diferite dansuri naționale. D. Mille a donat suma de 100 lei pentru soc. »Viitorul«.

Societatea »Carpații«.

A sărbătorit această zi printr'o excursie la Pițești. S'au rostit cuvântări ocazionale și s'au cântat diferite cântece naționale.

Se știe că soc. »Carpații«, care e formată din români ardeleni stabiliți în țară, dezvoltă o rodnică activitate pentru interesele noastre ca neam.

Excursia soc. »Miron Costin«.

Cu ocazia excursiunii pe care soc. »Miron Costin« a făcut-o la mănăstirea Țigănești, vizitând în drum și ferma dela Periș, a serbat și ea aniversara zilei de 3 Mai 1848 într'un mod demn. D. I. U. Soricu a vorbit despre însemnătatea acestei zile mai ales pentru românii din țară, cari grație revoluției ardeleni și luptei adevăraților bărbați patrioți au putut gusta »libertatea, egalitatea și frățietatea«.

În urmă s'a jucat și s'au executat diferite cântece naționale de corul societății.

Din România.

Sosirea suveranilor. Maiestățile Lor regele și regina vor veni în București Vineria viitoare spre a participa la serbarea de 10 Mai.

Plecarea fratelui principelui. Ieri dimineața a plecat cu trenul de Berlin dupăcum am anunțat A. S. S. principele Carol Anton de Hohenzollern, fratele A. S. R. principele moștenitor. La gara de nord, A. S. R. a fost însoțit de A.

Fabrica de spălat cu aburi

„KRISTALY“

Kristály gözmosó gyár, Kolozsvár, Pályaudvar.

Cu mașinările sale cele mai moderne, aranjată cu puteri electrice, spală, calcă și curăță albituri bărbătești și de dame, și tot felul de lingerie cu prețuri moderate.

— La o sumă ce trece peste zece cor., pachetul se retrimitte porto-franco. —

S. R. principele Ferdinand și salutat de d. I. Brătianu președintele cons., de dd. miniștrii Stelian, Morțun, generalii Mavrocordat și Robescu, Costescu directorul căilor ferate, prefectul poliției, capitalei și alte persoane.

Dela »România Muncitoare«. Dum. la orele 5 p. m. d. N. Cocea a ținut o conferință despre: »Scumpirea traiului și funcționarii comerciali«. A arătat cu date și țifre cum toate cele necesare traiului s'au scumpit și această scumpire se datorește faptului că aproape toți fabricanții s'au cartelat făcând astfel imposibilă existența legii ofertei și cererii.

Concentrarea capitalului a început și în țara noastră să desființeze mica burghezie, astfel că capitaliștii au posibilitatea să facă carteluri. Contra cartelurilor care jupoale lumea se înființează cooperativele sătești și muncitorești cari au menirea ca prin concurența liberă ce o fac capitaliștii particulari să ieftinească traiul. Și-a încheiat conferința spunând că funcționarii comerciali trebuie să se sindicalizeze cât mai puternic împreună cu toată muncitorimea pentru că numai astfel pot să și îmbunătățească situația lor, micșorând ziua de muncă și mărindu'și salariile. Afară de aceasta ei pot forma împreună cooperative cari pe de o parte să construiască clădiri ieftine și sănătoase iar pe de alta să puie în vânzare alimente de prima necesitate pe preț cât mai redus.

Studii statistice.

De Eugen Brote.

XXV. Românii din ținutul Iliel.

Acest ținut cuprinde terenul între malul drept al Murășului și munții apuseni dela piciorul lor la Săcărîmb și Hondol pînă la vechile hotare ale Ardealului. Un șir de păraie, cari izvorăsc în munții apuseni și se scurg de-adreptul în Murăș străbat terenul deluros. 89 de sate, toate românești afară de unul singur, care a devenit în urmă și el romînesc, sunt așezate pe aceste văi. Numai 7 din sate trec peste 1000 locuitori, și nici unul peste 2000.

La anul 1880 erau 46115 locuitori și anume 42691 romîni (92.58 proc.) și 3424 alții. Numărul lor s'a urcat în 20 de ani la 55381, din cari 51105 romîni (92.28 proc.) și 4276 alții. Creșterea este de 9266 sau de 1.00 proc. Romîni au crescut cu 8414 sau cu 0.98 proc. și alții cu 852 sau cu 1.24 proc.

În satele românești erau 44992 de locuitori, adică 42140 romîni (93.67 proc.) și 2852 alții. Ei au sporit la 53621 din cari 50221 romîni (93.66 proc.) și 3400 alții. Romîni au sporit numărul lor cu 8081 sau cu 0.95 proc. și alții cu 549 sau cu 0.96 proc. În 11 sate cu 5634 romîni populațiunea romînă scade (Cigmău, Folt, Rapoltul-mare, Săcărîmb, Gruielaciu, Vica, Cîmpeni-Surduc, Tămășești, Petrești, Certejul-de-jos, Dănulești); în 6 sate cu 3594 romîni ea sporește cu mai puțin decît o jumătate procent (Bobilna, Hondol, Buruene, Fuceș-Băgara, Runcoș, Micănești); în 28 sate cu 13450 romîni creșterea lor este dela o jumătate pînă la un procent (Rapoltul-mic, Certejul-de-sus, Banotoc, Chimindia, Șoimușul murășan, Cănelul-de-jos, Peștera, Barbura, Toplița, Chiscădaga, Fornădia, Borolt, Dealu-mare, Tîrnava, Branișca, Vorța, Iliă-murășană, Boiul-de-sus, Uleș, Gothacea, Cîmpuri, Burjuc, Țrașeu, Pogănești, Godinești, Brădățel, Glodghilești, Zam); în 31 sate 14919 romîni creșterea lor trece peste 1 proc. (Boiu, Uroi, Noșag, Varmaga, Bîrsău, Hărău, Herțegani, Trestia, Cănel, Vălișoara, Sălișoara, Stoienesa, Măgura, Nevoiești, Suligete, Bejan, Lungșoara, Furșoara, Căbești, Ghialacuta, Vișca, Zoaja, Valea-lungă, Murăș-Bretea, Cărmășinești, Bacea, Jurasada, Tătărăști, Almaș-Seliște, Almașel, Cerbia); 2 sate cu 4543 romîni sporesc peste 2 proc. (Cărbuniș, Seliște, Ormindia, Crăciunești, Fizeș, Bărești, Dumești, Tîrnăvița, Boozi, Sîrbi, Boiul-de-jos, Cueș). Numai în 8 sate minoritatea neromînă este consolidată. În Săcărîmb și Rapoltul-mare ea scade ca și majoritatea romînă. În Certejul-de-sus și Branișca minoritatea este în formațiune; în Hărău și în Șoimușul-murășan ea crește mai puțin repede decît majoritatea, în Iliă și Zam procentul de creștere al minorității atrece pe cel al majorității.

În singurul sat mestecat Băița erau 1123 locuitori cari au sporit la 1760. Romîni au sporit dela 51 (49.06 proc.) la 884 (50.22 proc.) și dobîndind astfel majoritatea comuna a devenit romînească.

Răvaș dela Beiuș.

— Casina romînă. Fondul »Tinerimei«. Noul rector seminarial. Inscripții școlare. Concert. —

— Corespondență particulară —

Beiuș, 17 Mai.

Dela înființarea ei, casina romînă a avut să lupte cu multe neajunsuri. La început, când se credea într-o prietenie mai sinceră măcar în cele sociale cu ungurii din loc, era numai o casină: ungaro-romînă. Dar conflictele de ordin social au început să se ivească în șir. Cele câteva gazete românești abonate erau, călcate în picioare și sentimentele românilor jignite. Atunci regretatul Paul Papp, un inimos și înfocat român stăruie să ne separăm de unguri și să formăm o casină curat romînească.

Ea s'a înființat, dar sprijinul făgăduit la început de întreaga inteligență din Beiuș și jur, scădea mereu. Taxele nu se incasau, publicul român, care se certase, încă era acum mai puțin, căci, mă rog, meșteșugarii nu îndrăzneau să se înscrie membrii, poate și pentru că erau priviți chiorăș d.n. partea intelectualilor.

De vre-o 2—3 ani însă putem semna o înviorare, mulțumită elementelor mai tinere. Casina poate creșta acum la răvașul său un rezultat satisfăcător atât în cele morale cât și în cele materiale.

Până acum casina nu-și avea localul său propriu. În anul acesta însă după o chibzuire a conducătorilor casinei, ajutorai de episcopatul gr. cat., se pune temelie unui edificiu pompos și responsabil. Va avea o sală spațioasă pentru lectură, săli laterale, locuință pentru servitorul casinei, chilii suterane, cari încă vor a țuce venit casinei. Sala de lectură se va putea întrebuița și pentru orice convenire socială sau culturală romînească; baluri, conferințe, teatru, concerte etc.

Se deslusește deci un nou pas de cucerire și întărire a românilor din Beiuș, presupunând că publicul nostru va căuta să-și dea sprijinul cu aceiași căldură.

În Dumineca Samarinenței s'au împlinit 50 de ani, decînd câțiva tineri, — nouă la număr — meșteșugari, adunați la un prieten de-al lor, au hotărît ca din chiverniseala lor să pună la o parte 45 fl. și din suma această să se ajutore cu timpul preotul și învățătorul bisericii gr. or. din Beiuș. Câțiva ani despre această hotărîre a lor n'a știut nimeni. Banii se chiverniseau pe răspunderea lor. Murind 4 dintre ei, cei remași au depus atunci suma de 900 fl. la casa epitropiei bisericii. Astfel s'a pus baza »Fondului Tinerimei« care azi atinge considerabila sumă de 22.000 de coroane, din camelele cărora să și susține preotul și învățătorul.

Gîndindu-ne la vremurile grele de azi, fapta această are o mare valoare. Căci dacă în toate părțile s'ar fi pus bază cât de modestă la câte un fond în folosul bisericii și școlii, situația grea de azi nu ne-ar procura atâtea îngrijorări și am fi înlăturat multe desnădejdi și neajunsuri.

Din incidentul serbării de cincizeci de ani s'a făcut parastas pentru întemeietorii fondului, s'a rostit predică ocazională din partea dlui protopop Vasile Pap, iar rectorul internatului diecezan d. Victor Fildan, într-o cuvîntare la un nivel înălțat, făcînd comparație între vremurile ce s'au scurs, cu sentimentul lor de jertfă și între cele de acum cu egoismul lor, îndeamnă credincioșii la jertfă pentru biserică și neam.

D. adv. G. Cosma, — al cărui părinte încă a fost întemeietorul acelui fond, — după terminarea parastasului, spune că numai atunci ne-am arăta vrednici prăznuirii acestei aniversări, dacă vom cerca se augmentăm fondul cu jertfele noastre. Din parte-i contribuie cu 200 cor.

Vor urma încurînd subscrierile din partea tuturor creștinilor.

Prin jertfă multe se pot face.

Trecînd la cele eterne pașnicul profesor și rector seminarial Teodor Bulcu, conducerea internatului, între împrejurări așa de critice, nu se

putea încredința decît unui om iscusit și bun gospodar. Prea S. Sa episcopul Radu cunoscînd bine aceasta împrejurare a făcut o foarte nimerită numire în persoana prof. Dr. Const. Pavel care și prin această distingere primește cuvenită satisfacție sufletească pentru zelul și munca desinteresată, și atât de edificatoare, cea dezvoltat-o atât ca profesor cât și ca prefect seminarial.

Conform legii pe toate școlile vezi acum și la noi afișate inscripțiile, cu caracterul școlii respective. E bătător la ochi însă felul cum consistorul gr. cat. de Oradea mare a înțeles lucrul acesta.

Cuvîntul »român« e înlăturat cu totul și inscripția zice simplu: »Școala populară gr. cat.«

Nu căutați sfințiți părinți a desbrăca școala de celalalt caracter, care e atât de hotărător.

Episcopatul gr. or. a dus o luptă îndărjită față de ministrul cultelor, chiar pe tema de a se accentua cuvîntul »român« în inscripțiile școlare.

De ce această indulgență neexplicabilă?

De Rusali se proiectează un concert împreună cu teatru. Piesa e aleasă; »Ca prin romane« apărută în suplimentul de Paști al »Luceafărului« și rolurile sunt împărțite. Bănuț ar face un lucru bun să vină și la Beiuș, unde de sigur va găsi puteri suficiente cu cari se poată înjgheba o trupă de diletanți și aici la noi.

Ni-se va împlini dorința?

Senin.

Situația politică.

»Neue Freie Presse« publică două programe noi. Unul se datorește guvernului, și se zice, că ar fi aprobat și de coroană. Rămîne numai, ca guvernul să-și poată forma o majoritate în cameră pe baza noului program.

Celalt program este al independenștilor radicali. E de prisos să mai spunem, că acesta se manifestă mai mult ca o dorință nutrită de câțiva politicieni gălăgioși, decît ca un plan serios de muncă, la care să se îmbie majoritatea camerei.

Programul guvernului.

După »Neue Freie Presse«, guvernul ar fi elaborat un nou program, prin care speră măcar o rezolvire provizorie a crizei.

În chestia băncii programul acesta urmează calea mijlocie. Guvernul plănuiește să nu mai prelungească privilegiul de azi al băncii comune, ci se va alcătui un nou privilegiu, prin care să se reoglindeze mai bine caracterul de independență al statului ungar.

În chestiile militare se vor face unele concesii în ce privește steagul și insigniile. Limba de comandă ungurească nu se va da.

Se vor înființa vămi de tranziție între Ungaria și Austria.

Voci de presă.

Cunoscutul publicist austriac, profesorul dr. Henrich Friedjung publică în »Vossische Zeitung« din Berlin un articol, din care reproducem următoarele:

»Principele moștenitor s'a ridicat cu toată hotărîrea și cu întreaga căldură a temperamentului său împotriva pretențiilor militare cerute pentru Ungaria, drept compensațiune pentru ridicarea contingentului... S'a pus mai ales împotriva programului elaborat de contele Iuliu Andrassy, care vrea să introducă în toate regimintele din Ungaria limba maghiară drept limbă de serviciu. Maghiarii vor adevă să pună capăt uzului de până acum, ca atât în Austria, cât și în Ungaria sol-

Telefon 287.

S'a deschis cea mai nouă

Telefon 287.

îrăvălie de parfumerii, lucruri de artă și diferite articole.

Depozit de parfumerii, instrumente medicale, materii de bani dagiat, aparate pentru îngrijirea bolnavilor, obiecte de gumă, (preservative), de bărbierit, și pentru menaj; cizme, lăcăruri, compoziții, ape minerale, vinuri medicinale, preparative pentru alimentare, bomboane; vâpseli și diferite materii.

Máthé și Soțul, Kolozsvár, Ferencz József-ut 2.

INFORMAȚIUNI.

ARAD, 18 Mai n. 1909.

— **Studentii în litere din București și 3/16 Mai.** Duminecă la orele 3 d. a., studenții în litere din București s'au întrunit în sala XVIII-a a Universității, sub președinția studentului Gheorghe Lazăr. Studentul Iosif Netzler a ținut o conferință vorbind despre: Un aspect de morală monistă. Studentul Carol Thott, a declamat mai multe poezii. Studentul D. Țancovici a vorbit despre însemnătatea zilei de 3 Mai 1848, și a citit mai multe pasagii din discursul rostit de Simeon Barnuțiu pe câmpia Libertății de lângă Blaj la 1848, Mai 3. D-ra Eugenia Ștefănescu a declamat mai multe poezii patriotice. S'a discutat apoi în ședință intimă chestiuni privitoare la mersul societății studenților în litere.

— **Căsătorie.** D. Virgil Corcheș, (Câmpeni), și d-șoara Florica Popescu (M.-Lazuri), și-au serbat cununia, Luni, în 17 Mai st. n. 1909 la orele 4 p. m. în biserica română gr.-or. din M. Lazuri. Felicitări.

— **Fondul școlar al grănițerilor din Făgăraș.** În toamna anului trecut fondul școlar al grănițerilor din Făgăraș a ales președinte pe d. Dr. Nicolae Șerban. Ministrul cultelor nu a întărit alegerea asta și a încredințat cu conducerea afacerilor președințiale pe d. Nicolae Șandru maior în retragere.

— **Stire personală.** P. S. Sa Vasile Hossu, episcopul Lugojului va sosi mâine Miercuri în comuna Comlăușul-mare spre a vizita pe credincioșii săi și va celebra liturghia a doua zi, în ziua Înălțării Domnului în biserica din localitate.

— **Albumul lui Eminescu.** La 16 Iunie v. se împlinesc douăzeci de ani dela moartea lui Mihail Eminescu. Cu această ocazie în editura d-lor Iliescu și Grossu din Iași va apare un *album literar-artistic*, care va cuprinde tot ce se cunoaște și s'a scris despre genialul poet înainte și după moartea sa. Albumul acesta promite să fie și interesant și frumos.

Materialul critic, biografic și amintirile vor fi alese din scrierile cunoscute ale d-lor: Titu Maiorescu, Nicu Gane, Alex. Vlăduț, George Panu, Vasile Morțun, Iacob Negruzzi, Nicolae Iorga, Rădulescu-Pogoneanu, C. Gherea-Dobrogeanu, Ioan Slavici, I. L. Caragiale, G. Ibrăileanu, Mihail Dragomirescu, Ghica-Dumbrăveni, N. Pătrașcu, Duiliu Zamfirescu, Ovid Densusianu, Ioan Scurtu, și bucățile inedite din scriitorii mai tineri, care au fost consacrați în lumea literară.

Volumul va mai cuprinde peste 100 clișee tipărite cu îngrijire. Intre altele: Portretele lui Eminescu (seria întreagă), Mama lui Eminescu (bucătă inedită), Henriette Eminescu, Veronica Micle, Junimea și prietenii poetului. Pagini de Muzică, bucăți inedite scrise pentru acest număr, având ca text poeziile lui Eminescu, ziarele și revistele, unde a colaborat, autograful celor mai frumoase poezii.

Albumul acesta se vinde cu 2 lei, trimiși înainte prin mandat postal până la 1 Iunie v., când urmează să se închidă listele de subscripție, și după apariție cu 3 lei.

— **Partidul național german din Bănat** și-a ales ca însemn al partidului o ramură de stejar în câmp alb. Am arătat de asemenea dăunăzi organizarea partidului în secțiuni și munca ce depune pentru întărirea economică și culturală prin societățile sistem Reiffesen și prin înființarea de însoțiri teatrale sătești.

— **Românce din Dobrogea convertite la mahometanism.** Ziarul »Minerva« comunică două cazuri de convertire la mahometanism, întâmplate în Tulcea. Femeia Elena Tudora din comuna Balabancea s'a plins autorităților, că fiica ei Maria, care a lucrat la cultura de tutun a R. M. S. a fost ademenită de turcul Ionuz Mehmet Ali, care în urmă a silit-o prin amenințări să treacă la mahometanism, devenind cadină. Convertirea s'a făcut în modul următor: Ionuz Mehmet Ali s'a dus cu Maria Tudor la hogia din Tulcea care i-a dat o cruce, cu obligația s'o calce în

picioare timp de 40 de zile. Pe cruce sunt săpate în relief chipurile Maicei Domnului și a celor patru evangheliști. În dos crucea are o scobitură, în care se toarnă ceară roșie și prin ajutorul căreia crucea e fixată de talpa pantofului sau, a papucului ce poartă fata, care urmează să fie convertită la mahometanism. După ce Maria Tudor a călcat în picioare timp de 40 de zile crucea dată de hogea din Tulcea, acesta a recunoscut că fata a renunțat la creștinism și a trimis-o la muftiul (judecătorul musulman) din acel oraș, care a încuviințat căsătoria între fosta romincă și turcul Ionuz Mehmet Ali. Căsătoria s'a celebrat în geamia din orașul Tulcea.

În același fel a procedat turcul Ahmet Ali din comuna Ortachioi cu fata Bălașa a veteranului George Colofca. Autoritățile fiind înștiințate de părinții celor două fete cari trecuseră la mahometanism și se căsătorise cu turci, au luat măsurile următoare: Turcii Ionuz Mehmet Ali și Ahmet Ali au fost expulzați; iar muftiul a fost invitat să nu mai dea autorizări de căsătorii între turci și romince, iar hogele să nu celebreze asemenea căsătorii.

— **Primăria Ploiești dând izlazuri la țărani.** Primăria orașului Ploiești care are mai multe proprietăți rurale, ține să aplice noua lege a învoielilor agricole în cel mai larg și democratic sens. Primăria a numit o comisie compusă din d-nii Petre Cînta, ajutor de primar, și Zamfir Mihăilescu, arhitectul comunei, care să reguleze chestia izlazului comunei Cocorești-Grind. Comisia a fost în numitul sat și a acordat țărănilor a opta parte din terenul arabil, pentru izlaz comunal. Animată de aceleași idei, primăria locală a arendat moșia Albești obștiei sătești.

— **Potolirea grevei poștale din Paris.** »Lokalanzeiger« află din Paris, că mijloacele greviștilor se împușinează. Comitetul greviștilor a făcut apel la funcționarii poștali rămași în funcțiune ca să ajute pe cei 600 de colegi ai lor greviști.

Pentru întâia oară dela președinția sa, Fallières a convocat un consiliu de războiu din propria sa inițiativă. La acest consiliu a luat parte și Clemenceau precum și generalul Picquart. Ședința a fost secretă. Nu se știe deci ce s'a decis.

— **Membrii Academiei române la Giurgiu.** Am arătat că membrii Academiei române au făcut o excursiune în țară. Duminecă cu trenul de 10 și 25 dim. au sosit în gara Giurgiu membrii Academiei cu doamnele, însoțiți de d. Spiru Haret, ministrul instrucțiunii publice și N. Poenaru-latan, prefect de Vlașca. La gară se aflau prezenți d.: G. Partenescu, primarul orașului; Dr. I. Piteșteanu, senator; N. Bălănescu, N. Pascat și C. Dimulescu, deputați; Sc. Stăncescu, directorul prefecturii, inginer C. Guran, șeful serviciului tehnic; Vasile Nicolescu, revizor școlar; G. Trifu, polițaiul orașului, etc. După ce d. Anghel Saligny, președintele Academiei s'a întreținut câteva minute cu cei prezenți, academicienii au plecat, la ora 10 și 35 dimineata, cu același tren spre portul Ramadan, unde au fost primiți de d. N. Ștefănescu, directorul C. F. R., inginerul Popescu, dirigintele diviziei de dragaje, Toma Gălcă, inginerul portului, N. Munteanu și Ștefan Dumnicatu, sub-comisari, Gr. Rădulescu, comandantul sergenților de oraș, etc. La sosirea în port s'au făcut prezentările oficiale apoi academicienii au fost fotografiați pe ponton și în vapor, după care s'au imbarcat pe yachtul regal »Ștefan cel Mare« comandat de d. Șerbu Constantinescu, sub-inspector al N. F. R. Membrii Academiei au plecat de-aci la Cernavoda.

— **»Taina unui turn« sau: umbră dărîmată** s'ar putea intitula o povestire grotescă pe care ar putea-o scrie bunăoară Edgar Poe despre următoarea întâmplare. În orașelul Mährisch-Schönberg (Moravia) consiliul comunal a hotărît să dărîme vechiul turn al primăriei. În cursul lucrărilor, cînd turnul era aproape cu totul dărîmat, într'un fel de firidă s'a găsit un document din vremea războiului de 30 de ani. Documentul cuprindea destăinuirea, că consiliul comunal a îngropat comoara orașului într'un loc anumit al primăriei, acolo unde într'o anumită zi din an și într'o anumită oră a zilei cade umbra vârfului de turn, spre a-l ascunde de armata suedezilor prădălnici cari se apropiau de oraș. Vă puteți închipui surpriza și încurcătura domnilor consilieri comunali. Firește, se auziră și glasuri de indo-

cații să primească îndrumările și instrucțiunea pe căl se poate în limba lor maternă. Ei vor, ca, amestecând soldații de deosebite naționalități, să facă în toate regimentele prin o distribuire potrivită a maghiarilor, majoritate maghiară și să se folosească astfel de armată ca de un mijloc de maghiarizare. Toate elementele serioase ale armatei protestează contra unui asemenea gând, care e în contradicție cu interesele armatei... Felul de a vedea al principelui moștenitor, — cel puțin deocamdată, a pătruns cu desăvârșire în cercurile din Viena și e pe deplin înălțurată dispozițiunea de a face concesțiuni în ceace privește limba în armată. Acesta o știu cei dela Budapesta, căci principele moștenitor și a dat pe față hotărîrea nestrămutată în mult discutata audiență, pe care i-a dat-o lui Wekerle».

Consiliul comunal din Viena la Agram.

Consiliul comunal al capitalei Viena, în frunte cu d. Dr. Neumayer a sosit ieri în capitala Croației unde li-s'a făcut o primire grandioasă. La festivitățile ce au avut loc au participat mai ales aderenții partidului dlui Frank, pe când aderenții coaliției sârbo-croate au stat la o parte.

Cauza este faptul că vizita consiliului comunal din Viena are un scop politic. El servește scopul înființării imperiului croat sud-slav, ideal, pe care este chemat să-l popularizeze prin manifestația sa politică. Se afirmă cu multă stăruință că acțiunea asta este susținută de archiducele Francisc Ferdinand, prințul de coroană. Firește ea nu poate conveni coaliției sârbo-croate al cărei program politic, îndeosebite de al dlui Frank este așezat pe baza comunității cu Ungaria, și ea convine și mai puțin unguerilor cari astfel prevăd ruperea definitivă a Croației de Ungaria.

Ieri 53 de membrii ai consiliului comunal al Vienei au sosit la orele 2 p. m. în Agram. La gară oaspeții au fost întâmpinați de întregul consiliu comunal al orașului și o mare mulțime de lume. Cucoanele le-au oferit buchete de flori iar lumea a izbucnit în urale entuziaste.

Primarul Amrus a adresat oaspeților o cuvîntare călduroasă la care a răspuns d. Dr. Neumayer, ajutorul de primar al Vienei, spunînd, că vienezii știu că locuitorii Agramului iubesc Viena, cari au aceleași sentimente pentru locuitorii din Agram. La urmă a spus că aduce salutul dlui Dr. Lueger, care nu a putut veni la Agram. După cuvîntarea consilierului Weiss, corțeul de tăsură a intrat în oraș.

Pretutindeni el a fost întâmpinat de o mare mulțime însufleșită, care i-a făcut ovații frenetice. Socialiștii amenințaseră că vor fi contra manifestații, dar nimeni nu a îndrăznit a turbura ordinea și însufleșirea generală.

La primirea oaspeților a lipsit însă consilierul Krusavi și fostul ministru Tomasici. Seara a fost reprezentare de gală la teatrul național și pe urmă un banchet cu discursuri pline de căldură și simpatie, dar fără aluziuni politice.

Ziarele croate scriu articole de fond salutînd oaspeții. »Agramer Tagblatt« scrie că oaspeții din Viena sunt primiți cu bucurie și că croații trebuie să se depărteze de unguri și să se apropie de austriaci.

Dacă târguiți din articolele anunțate în ziarul nostru, vă rugăm ca la comandă să amintiți unde ați cetit aceste anunțuri.

ială, oameni cari spuneau că-i o simplă păcăleală. Totuși nu se poate închipui că vechii consilieri de-acum 260 de ani să-și fi îngăduit o glumă. Dar acum e altă greutate: turnul trebuie reconstruit cel puțin în formă de schelă și lăsat pînă în ziua numită. Ce va fi însă dacă schela nu va imita vechiul turn sau dacă în ziua din chestiune — nu va fi soare? Și ce ar fi dacă bunăoară, după trecerea războiului, consiliul comunal de-atunci a desgroat comoara, căci e greu de crezut ca toți consilierii cari au știut de secretul comorii, să se fi prăpădit în război, fără a-l destăinui urmașilor.

— **Cursurile de vară** la Vălenii-de-Munte se vor începe la 1 Iulie v. Programul se va publica mai târziu. Cei ce doresc să ia parte, să se anunțe încă în cursul lunii Mai, la administrația revistei »Neamul românesc«, (Vălenii-de-Munte, România).

— **Prințul Albert Ghica**, scriu ziarul din Viena și Budapesta, după știri sosite din Cetinge, este sărbătorit în toată Albania. S'au ținut acolo o mulțime de întruniri în cari s'a cerut autonomie pe seama Albaniei și domnitor în persoana lui Albert Ghica.

Pretendentul la tronul Albaniei e bărbat tânăr, abea să aibă 40 de ani, trăiește în Venetia, e căsătorit cu o engleză milionară și albanezii îl consideră descendent din familia albaneză Castriota. El are rudeni în România: fratele său Eduard Ghica este mare proprietar și prefect al județului Vaslui. Este înrudit și cu familiile Lupașcu, Sihleanu și Delavrancea.

— **Grindină pustiitoare.** În Șimleul Silvaniei s'a descărcat alaltăieri o furtună teribilă. Credincioșii cari se aflau la liturghia de după prânz s'au speriat grozav de tunete și fulgere, preotul abea putu să-i liniștească de pe amvon. A căzut o ploaie torențială cu grindină cât ouăle de porumb, care a stricat acoperișele și a spart geamurile multor case. Mulți dintre aceia, pe cari i-a ajuns furtuna pe stradă au fost răniți. Furtuna a durat o oră pricinuind pagube considerabile.

— **Prevestirile meteorului.** Meteorul care prevestise înghețul din zilele trecute, acum ne profetește următoarele: ciclonii din 20—21 Mai sunt calzi, iar cel din 27 e rece și proprietarii de vie să fie cu mare precauțiune, tot așa și pomii sunt amenințați din nou de îngheț. Ciclonii din luna Mai cad pe 19, 20, 21, 27 și 28, dintre cari cei mai tari sunt cei din 20 și 27, cel din 20 e de natură caldă, iar cel din 27 rece.

— **Nenorocire pe calea ferată.** Se telegrafiază din Nyiregyháza, că trenul de persoane Nr. 4706, când a ieșit din gară, nu se știe din ce motive, a deraiat. Mulți dintre călători au fost răniți.

— **Cine i de vină?** În pădurea domeniului episcopesc de lângă Bărești (Bihor) dăunăzi s'a iscat un foc care amenința pădurea întregă. Când locuitorii din Bărești fură chemați să ajute, ei refuzară orice ajutor, încât funcționarii și brigadierii domeniului au fost siliți să muncească singuri să stingă focul. Ba se crede că focul a fost pus de locuitori. Cine să fie vinovat, răutatea oamenilor sau răutatea administrației episcopice care ar fi îndârjit pe locuitori atât de mult? O lămurire ar fi de folos.

— **Trecerea guvernatorului Bucovinei prin Galați.** Duminecă cu vaporul »Pyretus« al comisiunii mixte a Prutului a sosit în Galați venind din călătorie de pe Prut d. Dr. Octavian Regnier von Bleyleben, guvernatorul Bucovinei însoțit de fratele său, maiorul Paul, și de baronul Wiedersperg. La debarcader le-a ieșit întru întâmpinare d. Ștefănescu, directorul N. F. R., în tovărășia căruia au vizitat orașul. Seara, la orele 11, cu un vagon special, atașat la trenul de Moldova, direct linia Burdujeni, oaspeții au plecat spre Bucovina. La gară au fost întâmpinați de d. Al. Gussi, prefectul județului, căruia i au mulțumit pentru buna primire ce li-s'a făcut în portul românesc.

— **Candidați berechet!** Pentru mandatul vacant dela Vaț candidează nu mai puțin decât 3 kossuthiști... De vor mai candida și din partea celorlalte partide, fiecare stradă o să aibă candidatul său.

— **Spargere în Brașov.** În Brașov noaptea de alaltăieri s'a făcut o spargere la banca comercială ungară sucursala Brașov. S'au scos din galantari mai multe mii de coroane în monete, efecte, obligațiuni și lozuri românești, italiene și americane.

— **Limba »Solresol«** este numele unei limbi universale nouă, cu care profesorul Boleslav Gajeski voiește să întreacă succesele limbilor Esperanto și Volapük. D. Gajeski a ținut zilele trecute o conferință, spunând, că aceasta nouă limbă »Solresol« are abea vre-o 2060 de cuvinte, pe cari le-a combinat din cele două feluri de sunete muzicale, așa că cuvintele limbei noi se pot scrie nu numai cu litere, ci și cu note, se pot cânta la pian, se pot înțelege prin semne, se pot sufla pe goarnă, ba afară de acestea dacă pentru note întrebuițăm colorii, atunci se pot exprima și prin colorii. Limba aceasta curioasă e foarte melodioasă. De exemplu propoziția aceasta: *Vrășmașul are un număr mare de soldați*, în limba Solresol ar suna astfel: *Sidomi famisol fa mifare lasi*. Profesorul Gajeski după ce și-a sfârșit conferința s'a despărțit de public cu cuvintele: *Resolfa sisol!* — ceace în românește înseamnă: *La revedere, domnilor!*

x **Leac sigur împotriva boalei de porci**, prețul unui pachet de încercare 36 de fil.

Fără căldură se poate face în timp de 5 minute romul cel mai bun materia pentru 1 l. 32 de fil. pentru un litru de cognac 40 de fil., un litru de rachiu 20 de fil. La fiecare flacon se alătură și modul de întrebuițare.

Cremă de lapte de ghiocel astăzi cel mai bun leac pentru curățitul pielii și a tenului, curăță fața de pistrii în timp de trei zile și o face albă și catifelată.

Văpseaua de păr Neril. După o întrebuițare împrumută părului cea mai frumoasă culoare originală, bălaie, brunetă sau neagră.

Dulapuri pentru farmacii de casă, articole de agricultură în prețurile cele mai ieftine.

Toate de vânzare la **Fekete Mihály**, drogherie Târgu-Murășului (Marosvásárhely), Székényi-tér

x **Tot felul de chipiuri militare și de alte uniforme**, apoi cizme și calpăce din materia cea mai bună și în prețuri ieftine. Fabricate proprii. *Weber Pál*, măiestru specialist pentru confecționarea chipiurilor. Cașovia (Kassa) Fő utca.

Dela judecătorii.

Procesul părintelui Budugan din Bruseturi despre care scrisesem, deja s'a terminat ieri, cu condamnarea acuzatului la 1500 coroane amendă în caz de neplătire 75 de zile arest, fiind declarat de tribunal vinovat pentru 56 cazuri de cămătărie. A fost de asemeni condamnat la plățirea tuturor cheltuielilor și a unui onorar de 1000 coroane apărătorului Dr. Iustin Marșieu. A fost de asemenea condamnat Gheorghe Ilie și Dragoș Lungu la câte 140 coroane iar Traian Groza la 60 coroane amendă.

Economie.

— **Târgul de țară** proxim al orașului Sebeșul-săsesc, din cauza sărbătorilor Rosaliilor, se va ține în 1 și 2 Iunie n. 1909.

Tîrgul de bucate din Aradul nou.

14 Mai 1909.

S'au vândut azi:

grâu 200 mm.	13.80—14.20
cucuruz 400 mm.	6.90—7.—
secară	9.60—
ovăs	8.10—
orz	8.—

Prețurile sunt socotite în coroane și după 50 klg.

Bursa de mărfuri și efecte din Budape

Budapesta, 13 Mai 1909

Grâu pe Mai 1909	28.34—28.36
Grâu pe Oct.	24.18—24.20
Secară pe Oct.	19.04—19.06
Cucuruz pe Mai	15.74—15.76
Cucuruz pe Iul.	15.02—15.04
Ovăs pe Oct.	15.36—15.38
Rapiță pe Aug.	29.12—30.—

INCHEIEREA la 1 ORĂ și jum.:

Prețul cerealelor după 100 klg. a fost următorul:

Grâu nou

De Tisa	— — — —	29 K.	20—30 K.	20
Din comitatul Albei	— — — —	28	> 80—29	> 76
De Pesta	— — — —	29	> 70—30	> —
Bănățenesc	— — — —	27	> 70—29	> —
De Bacica	— — — —	29	> 30—29	> 40
Secară de calitate I	19	> 40—19	> 50	
Secară de calitate mijloc.	19	> — — 19	> 20	
Orzul de nutreț, calit. I.	18	> — — 18	> 20	
> > calitatea a II.	17	> 50—17	> 80	
Ovăs > > I.	18	> 30—18	> 50	
> > > II.	17	> 50—17	> 90	
Cucuruz	— — — —	15	> 30—15	> 50
Tărâte	— — — —	11	> 60—11	> 80

BIBLIOGRAFII.

Au sosit și se află de vânzare la librăria »buna« următoarele cărți:

Povești de Ioan Slavici cor. 1.50 plus 10 fil.

Două Neamuri, ediția II-a de C. Sandu Al cor. 1.50 plus 10 fil.

Pe Plaiu, schițe dela țară de Ion Ciocan cor. 1.50 plus 10 fil.

Taina, de N. N. Beldiceanu cor. 1.50 plus 10 fileri.

Opere complete vol. III. Al. I. Odobescu cor. 1.50 plus 20 fil.

Din Bibl. »Minervei« au apărut și costă 30 bucata plus 5 fil. pentru următoarele:

Redactor responsabil **Constantin Savu**
»Tribuna« institut tipografic, Nichin și com.

Ouă de prăsilă.

Dela renumita firmă de mode a **Ternyei Arpád, Arad. Demeter 92**, se poate căpăta ouă excelente și curat englez galbene și albe ca zăpada de **Orpington**. Prețul unui ou 50 fileri. Tot aici se mai poate căpăta găini frumoase și cocoși bine desvoltați, precum și o mașină clocitoare aproape nouă și un crescător de pui.

Ocaziune binevenită!

„Wällischhof“

sanatoriu

aranjat după sistemul dr. Lahman cu toate întocmirile moderne ale terapiei fizicale și dietitice, 1 oră și jum. depărtare dela Viena în regiune romantică și sănătoasă.

Posta și Telegraf: Maria Enzensdorf (bei Wien)

Cu deslușiri și prospecte stă la dispoziție recepțiunea și medicul șef al stabilimentului

Dr. Marius Sturza.

Nr. 1259. 91. șc. 1909.

CONCURS.

Din partea Consistorului gr. ort. român din Oradea-mare, pentru postul de catihet gr. or. român la gimnaziul superior din Beiuș împreună cu postul de rector al internatului diecezan de acolo, — se publică concurs.

Beneficiul împreună cu acest post este locuință și proviziune întreagă în internat și 1600 (unamii șasă sute) coroane în bani, plătiți în rate lunare anticipative.

Cei ce vor recurge pentru aceasta funcțiune, vor avea să dovedească că:

a) Sunt ort. români și aparțin ierarhiei metropolitane din Ungaria și Transilvania;

b) că au testimoniu de maturitate și calificățiune pentru parohii de clasa I;

c) că în serviciile anterioare au dovedit îndrăgintă și purtare bună;

d) că este necăsătorit.

Se obsearvă că alesul catihet-rector amăsurat prescrierilor §-ului 6. din regulamentul pentru administrarea internatului are să locuiască permanent în internat.

Recursele vor fi a se prezenta la acest Consistor, până inclusive în ziua de 1/14 Iunie a. c.

Oradea-mare, 28 Aprilie (11 Maiu) 1909.

Vasile Mangra m. p.
vicar episcopesc.

Anunț.

Un tânăr român, absolvent al cursului administrativ (notar diplomat) își caută post de contabil sau altfel de oficiant la vreun institut românesc. Adresa I. M. notar diplomat, Hidișel-nan p. u. Bihar-lobrest.

RICHTER și ZEPENEU

pietrari

BISERICA-ALBĂ
Szászky-ut 112.

— VÂRȘET —
Ferencz József-tér 23.

Recomandăm on. public din Vârșet și jur cele mai moderne

monumente mormântale

de granit negru svedian, sienit, labrador, marmoră albă de Ruschița, trachit pentru cripte și pentru tot felul de zidiri.

Liferăm din piatrăria proprie totfelul de lucrări de branșa pietrăriei. Depozit de pietrii de hotare.

Iosif Neskudla, Olmütz

fabrică de stofe bisericesti, paramente, recvisite de metal și prapore.

Recomandă: Feloane, ornate pentru Diaconi, Patrafire, Prapore, Steaguri pentru societăți, Baldachine etc. confecționate exact după ritul gr.-ortodox, apoi Potire, Cruci, Cădelnițe, Candile, Discuri, Stea, Copie, Lingurițe și a predat pentru orice comande reprezentanța sa

Librăriei arhidiecezane, Sibiu

de unde obiectele sus numite se pot procura cu prețuri de fabrică afară din cale moderate; tot la Librăria arhidiecezană se execută și încasările numitei firme.

Recomandat de ministerul de culte și Instrucție!
Multe recunoștințe

ZWÖRNER B.

PREPARATORUL DE ÎMPĂIAT ANIMALE

KOLOZSVAR, Rozsa-u. 7 sz.

Animalele să se trimită cât se poate de proaspete și nebelite. Trebuie indicat în ce formă să se întămpile prepararea; mamiferelor mai mari să li-se scoată intestinale. — Pentru împachetare socotesi numai cheltulele mele. — Preparație îngrijită, artistică, în formă naturală, lucru trainic, prețuri moderate!

Lucza Jozsef

atelier chimic pentru curățitul hainelor
Seșhed in (Szeșed), Laudon u. 9

Primește: curățirea și văpsirea hainelor
bărbătești, femeiești, de copii și preoțești, postav de mobile, haine de doliu mai departe

curățirea penelor de pat
cu mașina prin ce își redobândesc culoarea albă și uscățimea originală și vor fi scutite de praft.

Comandele din provincă să efectuesc imediat și prompt.

Fiti atenti la firma!

„Rákóczi“

cea mai mare fabrică de stropitoare

POLLATSEK A., Gzeșléd.

Recomandă fabricatele proprii de stropitoare „Rákóczi“, pe lângă cea mai deplina garanță.

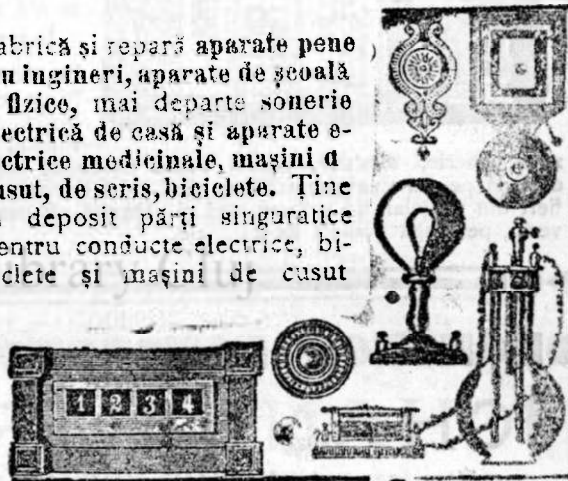
Revanzătorilor se dă rabat. Să ne ferim de orice imitații.

Körmendi Mihály

mehanic și electrotehnic
Cluj (Kolozsvár) Egyetem-u. 1.

Fabrică și repară aparate pentru ingineri, aparate de școală și fizice, mai departe sonerie electrică de casă și aparate electrice medicinale, mașini de cusut, de scris, biciclete. Ține în deposit părți singuratic pentru conducte electrice, biciclete și mașini de cusut

„AURORA“

Intreprindere Română în New-York 204 — W. 14 th. st. — Director: Dr. E. Lucaciu.

Fondată și incorporată conform legilor statului Illinois în 1909. In toate afacerile referitoare la America, cereți deslușiri dela firma „Aurora“.

Banca Română „Aurora“. Dacă cineva dorește a trimite bani din America în țara veche, ori are bani de depunere să se întoarcă la banca română „Aurora“ din New-York 204 — W. 14 th. str.

Librăria „Aurora“. De doriți ori-ce soi de cărți, de rugăciuni, de cetit, de învățat, cereți catalogul librăriei noastre care este cea mai mare și mai bogată librărie românească din America.

Dacă vreți să călătoriți în America, ori din America în țară, cereți deslușiri și cumpărați bilete de vapor dela întreprinderea „Aurora“ 204 — W. 14 th. str. New-York. Pe ori-ce linie Vă putem vinde bilet. Dacă cumpărați dela noi bilet pe vapor veți primi adăpost în casa română de emigrare „Aurora“ 204 — W. 14 th. str., care este singura întreprindere română incorporată după legile Statelor-Unite.

Toți românii cari vin ori pleacă din America, ori sunt în America, sunt rugați a informa biroul central „Aurora“ despre locul unde petrec ori unde s'ar muta cu locuința. ca să fie ființi în evidență în registrele casei de emigrare și la toate împrejurările să se poată da deslușiri la aceia cari le-ar dori.

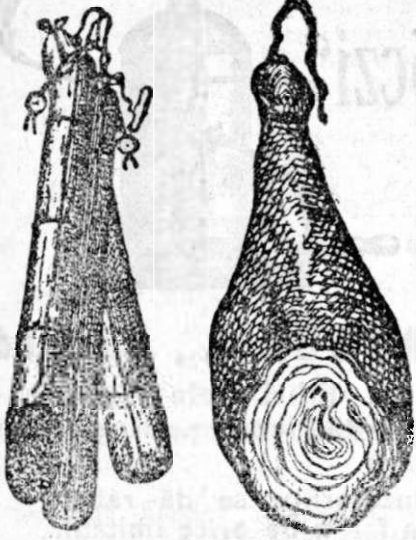
Dacă cineva dintre emigranți dorește să cumpere pământ în America să ceacă informații dela întreprinderea „Aurora“.

Toate epistolele să se trimită la adresa;

E. Lucaciu, director, 204 — W. 14 th. str.
— New-York S. U. A. de N. —

Cine dorește răspuns este rugat a aiațura o marcă de 30 fil. ori 5 cents.

Órsos István

fabrică de cărnățării
Temesvár, Gyárváros
Gyárudvar utca.

Recomandă specialitățile excelente de cărnățării, precum și de salamă cu prețurile cele mai ieftine de zi. La comande mari se dă rabat. — Expediare cu poșta și cu trenul. Serviciu prompt și conștiințios.

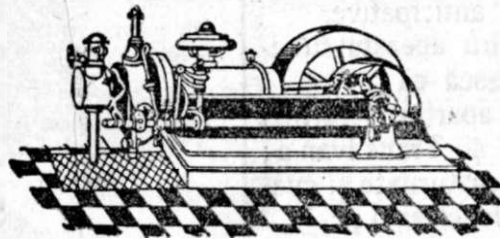

Ferdinand Saller

stabiliment de mașini, motoare și automobile.

Sibiu, Franziskanergasse 6.

Se execută orice reparații de motoare cu benzină sau cu ulei. Garantez întrebuințarea minimală de material și prestație maximală. — Construesc motoare nouă de benzină dela 2 la 6 HP. puterea cea mai ieftină pentru industrie și agricultură, stabile sautransportabile. — Toate reparațiile atin-gătoare de ramura mașinelor să execută în mod special și ieftin.

Cele mai bune referențe.
Prețurile ieftine.
Serviciu solid.
Fac reparații de automob-ile și de biciclete.

Dobrowszky Károly

fabricant de cuptoare și magazin de olane
în ALBA-IULIA (Gyulafehérvár).

Magazin: In Sibiu la Carol F. Jickeli.
Magazin mare stabil.

Pregătesc olane foarte bune, în stil modern,

„Patent Fűtő Multiplicator“

brevetat, ușor de încălzit, în colorile cele mai frumoase ș. a. brun, verde, elefan înă, alb, samoa, drap, de colorarea ma-

zerei, merie, albastră, vânătă, brună deschisa, castanie, maiolica etc. par-doseală pentru vane de scaldat, din plăci de porțelan sayenc, vetre pentru fiert din porțelan de colorare albă și albastră. Reparez și transform cuptoare vechi, pe lângă garanță de 2-3 ani.

frumuseții femeiești

Unicul mijloc pentru conser-varea

este

CREMA DE VIORELE a lui Erös.

Crema aceasta în timp scurt face să dispară pișturele, petele de tot felul, sgrăbunțele și orice afecțiuni ale pielii. Pielea chiar și la persoane mai în etate devine curată, frumoasă și cafe-lată. Nu conține nici mercuriu, nici plumb. Nefiind unșuroasă se poate folosi și ziua. Prețul unei tegle 1 cor. SĂPUN DE CREMĂ DE VIORELE 80 fil.

Șpiritul aromatic pentru păr a lui Erös

curăță pielea capului, întărește ră-dăcinile părului, nimicește mă-treața și împiedecă căderea păr-ului. Prețul unei sticle 1-20 cor.

Pomada Tanochinin a lui Erös

este un mijloc neîntrecut, nu nu-mai că întărește părul, dar îi dă luciu frumos și îl face elastic. Prețul unei tegle 1-20 cor.

„SUDIN“ a lui Erös

după o mică folosire oprește to-tal chiar și asudarea cea mai înrădăcinată. Mijloc excelent con-tra asudării picioarelor și mâ-nilor. Prețul unei sticle 1 cor.

Să vă păziți de imitațiuni!

După trimiterea banilor anti-cipativ prin poșta sau cu ramburs expediază:

Pudra de vioarele a lui Erös

absolut nevătămătoare și e cea mai plăcută pudră a publicului inteligent. Prețul unei cutii 1-20 c.

Regulatorul de păr Carborin a lui Erös.

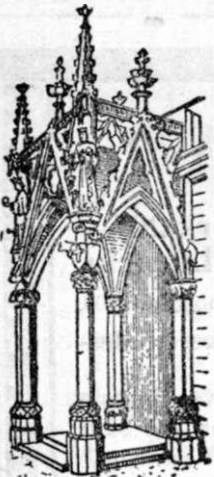
În scurt timp părul își va căpăta colorarea și luciul original, și tot-odată împiedecă căderea părului. E compoziție absolut nevătă-mătoare. Prețul unei sticluțe 1-20 cor., a unei sticle mari 2 cor.

Erös Aladár, farm. la „Hottó“ în Déva Nr. 4

JOHANN BARTHEL

sculptor, auritor și fabricant de iconostase și altare

BRĂȘOV — BRASSÓ, Kereszt-utca 1.

Fa e cu prețuri moderate:

iconostasuri, altare
amvoane, jertfelnicuri

primește renovarea iconostaselor vechi, a altarelor, a jertfelnicilor și a amvoanelor, precum și tot felul de lucruri în brânșa asta; cu concursul pictoriilor re-numiți pentru pictarea icoanelor, precum și tot felul de aurituri.

Cel dintâiu atelier de pietri monumentale aranjat cu putere electrică.

GERSTENBREIN TAMÁS és TÁRSA

Fabricație proprie din marmoră, granit, labrador etc.

Din pietri de mormânt magazina se află în Kolozsvár, Ferencz József-ut 25.

Cancelaria și magazinul central:

Kolozsvár, Dézsma-u. 21.

Telefon 662.

Filiale: Nagyvárad, Nagyszeben, Déva și Bánpatak.

Bănci

de școală

de diferite sisteme, mai ales se reco-mandă cele solide și ieftine, bănci de școală cu două lo-curi de șezut

Patent Pfarer I. Konnerth acestea au un pult tare, distanță mini-mală, călimsar de cerneală portativ simplu, și un sistem de întors banca, prin ce e ușor de a se curăți școala și se pot comandă în șapte mă-rimi. Modele se trimit la dorință. Bănci de probă sunt în atelierul de măsur al lui

Nagyszeben, Elisabethgasse 53.

Wilhelm Connerth.